

dr Igor Hałagida
Instytut Historii UG
igha@wp.pl

Przedmiot: Historia Polski po 1945 r., studia zaoczne III r.

Forma zajęć: ćwiczenia

Podręczniki (do wyboru z rekomendacją A. Friszke)

- Friszke, *Polska. Losy państwa i narodu 1939-1989*, Warszawa 2003.
- Paczkowski, *Pół wieku dziejów Polski*, Warszawa 1998 (lub następne wydania, ostatnie: Warszawa 2005).
- W. Roszkowski, *Historia Polski 1914-2004*, Warszawa 2004 (lub wcześniejsze wydania).

1. Polska powojenna: kształtowanie się nowego systemu (2 spotkania)

Zagadnienia:

- Sytuacja międzynarodowa
- „Burza” i powstanie warszawskie
- Utworzenie PKWN i polsko-sowiecki układ graniczny
- „Polska Lubelska” i Rząd Tymczasowy
- Podziemie niepodległościowe
- Następstwa Jałty
- Referendum i wybory

Literatura:

- *Armia Krajowa. Dramatyczny epilog*, red. nauk. K. Komorowski, Warszawa 1994.
- S. Ciesielski, *Mysł polityczna polskich komunistów w latach 1939 – 1944*, Warszawa 1990.
- *Jałta. Spór o Polskę*, oprac. M.M. Drozdowski, H. Marczevska-Zagdańska, Warszawa-Opole 1998.
- M.K. Kamiński, *Od wojny do zniewolenia. Polska a Związek Sowiecki: stosunki polityczne 1939-1945*, Warszawa 1992.
- K. Kersten, *Jałta w polskiej perspektywie*, Londyn-Warszawa 1989.
- K. Kersten, *Narodziny systemu władzy. Polska 1943-1948*, Poznań 1990.
- P. Kołakowski, *NKWD i GRU na ziemiach polskich 1939 – 1945*, Warszawa 2002
- *NKWD i polskie podziemie 1944-1945. Z „teczek specjalnych” Józefa W. Stalina*, red. F. Noskova, A. Fitowa, Kraków 1998.
- *Powstanie Warszawskie. Fakty i mity*, red. K. Krajewski i T. Łabuszewski, Warszawa 2006.
- *Proces szesnastu. Dokumenty NKWD*, red. A. Chmielarz, A.K. Kunert, Warszawa 1995.

- *Wojna domowa czy nowa okupacja? Polska po roku 1944*, red. A. Ajnenkiel, Warszawa 2001.
- T. Żenczykowski T., *Dramatyczny rok 1945*, Łomianki 2005 (lub wcześniejsze wydania).
- T. Żenczykowski, *Polska Lubelska 1944*, Warszawa 1990.

2. Polski stalinizm (1 spotkanie)

Zagadnienia:

- Terytorium, podział administracyjny, zagadnienia ustrojowe
- Ku monopartii
- Opozycja legalna i nielegalna
- Kwestie gospodarcze („bitwa o handel”, plan sześcioletni, Komisja Specjalna do Walki z Nadużyciami i Szkodnictwem Gospodarczym)
- Zmiany w rolnictwie (próby kolektywizacji)
- Aparat represji
- Kwestie wyznaniowe
- Stalinizm w kulturze i sztuce
- Życie codzienne

Literatura:

- *Aparat bezpieczeństwa w latach 1944-1956. Taktyka, strategia, metody, cz.2: Lata 1948-1949*, oprac. A. Paczkowski, Warszawa 1996.
- *Aparat bezpieczeństwa w Polsce w latach 1950-1952. Taktyka, strategia, metody*, oprac. A. Dudek, A. Paczkowski, Warszawa 2000.
- Z. Błażyński, *Mówi Józef Światło. Za kulisami bezpieki i partii 1940-1955*, Kraków 1990 (wyd. 3, lub inne).
- A. Dudek, R. Gryz, *Komuniści i Kościół w Polsce (1945-1989)*, Kraków 2003.
- *Główny Urząd Kontroli Prasy 1945-1949*, oprac. D. Nałęcz, Warszawa 1994 (*Dokumenty do dziejów PRL*, z. 6).
- D. Jarosz, *Polacy a stalinizm 1948-1956*, Warszawa 2000.
- D. Jarosz, *Polityka władz komunistycznych w Polsce w latach 1948-1956 a chłopi*, Warszawa 1998.
- M. Kallas, A. Lityński, *Historia ustroju i prawa Polski Ludowej*, Warszawa 2003.
- Ł. Kamiński, *Polacy wobec nowej rzeczywistości 1944-1948*, Toruń 2000.
- *Komisja Specjalna do Walki z Nadużyciami i Szkodnictwem Gospodarczym 1945-1954. Wybór dokumentów*, oprac. D. Jarosz, T. Wolsza, Warszawa 1995.
- R. Kupiecki, *Natchnienie milionów. Kult Józefa Stalina w Polsce 1944-1956*, Warszawa 1993.
- Z. Landau, W. Roszkowski, *Polityka gospodarcza II Rzeczypospolitej i PRL*, Warszawa 1995.
- *Metody pracy operacyjnej aparatu bezpieczeństwa wobec kościołów i związków wyznaniowych 1945-1989*, red. A. Dziurok, Warszawa 2004.

- *Polska – ZSRR struktury podległości. Dokumenty WKP(b) 1944 – 1949*, oprac. G.A. Bordiugow, A. Kochański i inni, Warszawa 1995.
- *System represji stalinowskich w Polsce. 1944-1956. Represje w Marynarce Wojennej*, red. I. Hałagida, Gdańsk 2003.
- K. Szwagrzyk, *Zbrodnie w majestacie prawa 1944-1955*, Warszawa 2000.
- „Zwyczajny” resort. *Studia o aparacie bezpieczeństwa 1944–1956*, red. K. Krajewski i T. Łabuszewski, Warszawa 2005.

3. Październik 1956 i jego skutki (1 spotkanie)

Zagadnienia:

- Śmierć Stalina i jej skutki w Polsce
- Podziały i frakcje w najwyższych strefach władzy
- Ucieczka Józefa Światły i jej znaczenie
- Bunt robotników w Poznaniu
- Zmiany w kierownictwie partyjnym
- Relacje państwo-kościół

Literatura:

- Z. Błażyński, *Mówi Józef Światło. Za kulisami bezpieki i partii 1940-1955*, Kraków 1990 (wyd. 3, lub inne).
- A. Friszke, *Jakim państwem była polska po 1956 r.?*, „Wieź”, 1996, nr 2.
- S. Jankowiak, E. Makowski, *Poznański Czerwiec 1956 r. w dokumentach*, Poznań 1995.
- *Kampania wyborcza i wybory do Sejmu 20 stycznia 1957 r.*, oprac. P. Machcewicz, Warszawa 2000.
- M. Kula, *Paryż, Londyn i Waszyngton patrzą na Październik 1956 r. w Polsce*, Warszawa 1992.
- M. Latuch, *Repatriacja ludności polskiej w latach 1955-1960 na tle zewnętrznych ruchów wędrowniczych*, Warszawa 1994.
- P. Machcewicz, *Polski rok 1956*, Warszawa 1993.
- M. E. Ożóg, *Władysław Gomułka. Biografia polityczna*, t. I – II, Warszawa 1989.
- *Październik 1956 na Ziemiach Zachodnich i Północnych*, red. W. Wrzesiński, Wrocław 1997.
- *Poznański Czerwiec 1956*, red. S. Jankowiak i A. Rogulska, Warszawa 2002.
- *Przełomowy rok 1956*, red. E. Makowski i S. Jankowiak, Poznań 1998.
- H. Ruchniewicz, *Repatriacja ludności polskiej z ZSRR w latach 1955-59*, Warszawa 2000.
- W. Władyka, *Na czołówce. Prasa w październiku 1956 roku*, Warszawa-Łódź 1989.

4. „Mała stabilizacja” lat sześćdziesiątych (2 spotkania)

Zagadnienia:

- „Popaździernikowe zmiany” – oczekiwania i rozczarowania
- Społeczeństwo-warunki życia
- Początki opozycji: rewizjoniści, niepokorni literacie, „komandosi”
- Partia a Kościół: Tysiąclecie kontra Millenium
- Marzec 1968 i interwencja w Czechosłowacji
- Polska w relacjach międzynarodowych

Literatura:

- A. Dudek, R. Gryz, *Komuniści i Kościół w Polsce (1945-1989)*, Kraków 2003.
- J. Eisler, *Marzec 1968. Geneza, przebieg, konsekwencje*, Warszawa 1991.
- J. Eisler, *List 34*, Warszawa 1993.
- A. Friszke, *Opozycja polityczna PRL 1945 – 1980*, Londyn 1994.
- J. Kaliński, *Gospodarka Polska w latach 1944-1989. Przemiany strukturalne*, Warszawa 1995.
- L. Kowalski, *Kryptonim „Dunaj”. Udział wojsk polskich w interwencji zbrojnej w Czechosłowacji w 1968 roku*, Warszawa 1992.
- K. Lesiakowski, *Mieczysław Moczar „Mietek”. Biografia polityczna*, Warszawa 1998.
- P. Madajczyk, *Na drodze do pojednania. Wokół orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich 1965 roku*, Warszawa 1994.
- *Marzec '68. Między tragedią a podłością*, oprac. G. Sołtysiak, J. Stepień, Warszawa 1998.
- A. Pawlicki, *Kompletna szarość. Cenzura w latach 1965-1972. Instytucja i ludzie*, Warszawa 2001.
- *Oblicza Marca 1968*, pod red. K. Rokickiego, S. Stepnia, Warszawa 2004.
- A. Pawlicki, *Kompletna szarość. Cenzura w latach 1965-1972. Instytucja i ludzie*, Warszawa 2001.
- *Wokół Praskiej Wiosny*, red. Ł. Kamiński, Warszawa 2004.

5. PRL w dekadzie lat 70-ch. (2 spotkania)

Zagadnienia:

- Grudzień '70 i jego konsekwencje
- Zmiany w kierownictwie partyjnym
- Polityka gospodarcza - propaganda sukcesu
- Nowy podział administracyjny i jego skutki; nowelizacja konstytucji
- Nowy kryzys (czerwiec '76) i jego narastanie
- Opozycja antykomunistyczna
- Przemiany społeczno-obyczajowe

Literatura:

- *Czerwiec 1976 w materiałach archiwalnych*, oprac. J. Eisler, Warszawa 2001.
- B. Danowska, *Grudzień 1970 roku na Wybrzeżu Gdańskim: przyczyny, przebieg, reperkusje*, Pelplin 2000.
- A. Dudek, T. Marszałkowski, *Walki uliczne w PRL 1956-1989*, Kraków 1999.

- J. Eisler, *Miejsce czerwca '76 wśród kryzysów politycznych w PRL* [w:] *Czerwiec 1976. Spory i refleksje po 25 latach*, red. P. Sasanka i R. Spalek, Warszawa 2003.
- J. Eisler, *Grudzień 1970: geneza, przebieg, konsekwencje*, Warszawa 2000.
- A. Friszke, *Opozycja polityczna PRL 1945-1980*, Londyn 1994.
- Z. Landau, W. Roszkowski, *Polityka gospodarcza II RP i PRL*, Warszawa 1995.
- P. Sasanka, *Czerwiec 1976. Geneza, przebieg, konsekwencje*, Warszawa 2006.
- M. Zaremba, *Komunizm, legitymizacja, nacjonalizm. Nacjonalistyczna legitymizacja władzy komunistycznej w Polsce*, Warszawa 2001.
- M. Zaremba, *Propaganda sukcesu. Dekada Gierka*, [w:] *Propaganda PRL*, red. P. Semków, Gdańsk 2004.

6. Sierpień '80, „Solidarność”, stan wojenny (2 spotkania)

Zagadnienia:

- Sytuacja społeczno-gospodarcza 1980 r.
- Powstanie „Solidarności”
- Narastanie kryzysu
- Stan wojenny – ocalenie czy zmarnowana szansa?

Literatura:

- S. Cenckiewicz, *Od „Klanu” do „Renesansu”*, „Biuletyn IPN”, 2002, nr 12.
- *Droga do niepodległości. „Solidarność” 1980-2005*, Warszawa 2005.
- A. Dudek, R. Gryz, *Komuniści i Kościół w Polsce (1945-1989)*, Kraków 2003.
- A. Dudek, T. Marszałkowski, *Walki uliczne w PRL 1956-1989*, Kraków 1999.
- J. Eisler, *Stan wojenny – mniejsze zło, zło konieczne czy po prostu zło*, „Przegląd Historyczno-Wojskowy”, 2002, nr 4.
- Ł. Kamiński, *Władze PRL wobec opozycji 1976-1989*, „Pamięć i Sprawiedliwość”, 2003, nr 2.
- A. Paczkowski, *Droga do „mniejszego zła”. Strategia i taktyka obozu władzy lipiec 1980-styczeń 1982*, Kraków 2002.
- *Stan wojenny w dokumentach władz PRL (1980-1983)*, oprac. B. Kopka, G. Majchrzak, Warszawa 2001.
- *Stan wojenny w Polsce 1981-1983*, red. A. Dudek, Warszawa 2003.
- *Tajne dokumenty Biura Politycznego. PZPR a „Solidarność” 1980-1981*, Londyn 1992.

7. Ostatnie lata PRL – do 1989 r. (2 spotkania)

Zagadnienia:

- Polska po stanie wojennym
- Kryzys gospodarczo-społeczny
- Sytuacja międzynarodowa
- Relacje państwo-Kościół

- Droga do „okrągłego stołu”
- Rok 1989

Literatura:

- A. Dudek, *Agonia Peerelu*, „Karta”, 1999, nr 27.
- A. Dudek, *Reglamentowana rewolucja. Rozkład dyktatury komunistycznej w Polsce 1988-1990*, Kraków 2004.
- A. Dudek, R. Gryz, *Komuniści i Kościół w Polsce (1945-1989)*, Kraków 2003.
- A. Garlicki, *Karuzela. Rzecz o okrągłym stole*, Warszawa 2003.
- H. Głębocki, *Konspira. Dzieje „Solidarności” w podziemiu (1981-1989)*, [w:] „Solidarność – XX lat historii”, Warszawa 2000.
- A. Friszke, *Droga do Okrągłego Stołu*, „Więź”, 2000, nr 4.
- *Okrągły stół*, oprac. K. Dubiński, Warszawa 1999.
- A. Paczkowski, *Polska 1986-1989*, [w:] *Od sfalszowanego zwycięstwa do prawdziwej klęski. Szkice do portretu PRL*, Kraków 1999.
- *Tajne dokumenty Biura Politycznego. Ostatni rok władzy 1988-1989*, Londyn 1994.
- *Tajne dokumenty Biura Politycznego. PZPR a „Solidarność” 1980-1981*, Londyn 1992.
- K. Trembicka, *Okrągły Stół w Polsce. Studium o porozumieniu politycznym*, Lublin 2003.

8. Polska w polityce międzynarodowej (1 spotkanie)

Zagadnienia:

- Polska a ZSRR
- PRL w systemie państw komunistycznych.
- Relacje z państwami zachodnimi

Literatura:

- *Jalta z perspektywy półwiecza: materiały z konferencji naukowej*, red. S. S. Nicieja, Opole 1995.
- W. Jarząbek, *Miejsce Polski w polityce międzynarodowej w latach 1944-1947*, „Pamięć i Sprawiedliwość”, 2005, nr 2.
- J. Linowski, *Wielka Brytania w polityce zagranicznej Polski w latach 1945-1956*, Toruń 2002.
- K. M. Kamiński, *W obliczu sowieckiego ekspansjonizmu: polityka Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii wobec Polski i Czechosłowacji 1945-1948*, Warszawa 2005.
- M. L. Krogulski, *Okupacja w imię sojuszu: Armia Radziecka w Polsce 1956-1993*, Warszawa 2001.
- A. Paczkowski, *Stalinizacja Europy Środkowo-Wschodniej i "casus" Polski*, „Obóz”, 1993, nr 28.

- *Polska w podzielonym świecie po II wojnie światowej do 1989 r.*, red. M. Wojciechowski, Toruń 2002.
- A. Skrzypek, *Mechanizmy uzależnienia: stosunki polsko-radzieckie 1944-1957*, Pułtusk 2002.
- M. Tomala, *Zachodnia granica Polski po II wojnie światowej: dokumenty i materiały*, Warszawa 2002.

9. Emigracja polityczna i Polonia po 1945 r. (1 spotkanie)

Zagadnienia:

- Główne ośrodki polonijne na Zachodzie.
- Działalność polityczna środowisk emigracyjnych
- Władze PRL wobec środowisk i działaczy polonijnych

Literatura:

- *Aparat bezpieczeństwa wobec emigracji politycznej i Polonii*, red. R. Terlecki, Warszawa 2005.
- S. Cenckiewicz, *Geneza Towarzystwa Łączności z Polonią zagraniczną „Polonia”*, „Pamięć i Sprawiedliwość”, 2002, nr 1.
- A. Friszke, R. Habielski, P. Machcewicz, *Druga wielka emigracja 1945-1990*, t. 1-3, Warszawa 1999.
- *Kierownictwo obozu niepodległościowego na obczyźnie 1945-1990*, red. A. Szruta, Londyn 1996.
- A. Siwik, *Sprawa Bergu. Współpraca emigracyjnej Rady Politycznej z zachodnimi wywiadami*, „Studia Historyczne”, 2001, z. 2.
- A. Zaćmiński, *Emigracja polska w Wielkiej Brytanii wobec możliwości wybuchu III wojny światowej*, Bydgoszcz 2003.

10. Społeczeństwo PRL – wybrane kwestie (1 spotkanie)

Zagadnienia:

- Struktura narodowościowa i społeczna (porównanie z okresem II RP)
- Między oporem a przystosowaniem – postawy wobec systemu
- Przemiany społeczno-cywilizacyjne
- Życie codzienne wybranych grup społecznych (inteligencja, młodzież, kadry partyjne itp.).

Literatura

- A. Delorme, *Szarość komunistycznej codzienności. Percepcja jakości życia w PRL*, [w:] *PRL z pamięci*, red. Cz. Rybotycki, Kraków 2001.
- *Dla władzy, obok władzy, przeciw władzy. Postawy robotników wielkich ośrodków przemysłowych w PRL*, red. J. Neja, Warszawa 2005.
- J. Eisler, *Cykliczne kryzysy władzy – źródła i konsekwencje*, „Wiadomości Historyczne”, 2000, nr 1.

- M. Fik, *Autorytecie wróć ? : szkice o postawach polskich intelektualistów po październiku 1956*, Warszawa 1997.
- A. Friszke, *Przystosowanie i opór, Rozważania nad postawami społecznymi 1956-1970* [w:] *Komunizm. Ideologia-system-ludzie*, red. T. Szarota, Warszawa 2001.
- D. Jarosz, *„Masy pracujące przede wszystkim”*. *Organizacja wypoczynku w Polsce 1945-1956*, Warszawa-Kielce 2003.
- K. Kosiński, *O nową mentalność. Życie codzienne w szkołach 1945-1956*, Warszawa 2000.
- K. Kosiński, *Oficjalne i prywatne życie młodzieży w czasach PRL*, Warszawa 2006.
- A. Krajewski, *między współpracą a oporem. Twórcy kultury wobec systemu politycznego PRL (1975-1980)*, Warszawa 2004.
- P. Madajczyk, *Mniejszości narodowe w Polsce po II wojnie światowej*, „Pamięć i Sprawiedliwość”, 2004, nr 2.
- E. Mironowicz, *Polityka narodowościowa PRL*, Białystok 2000.
- *Młodzież w oporze społecznym 1944-1989*, red. M. Kała, Ł. Kamiński, Wrocław 2002.
- L. Olejnik, *Polityka narodowościowa Polski w latach 1944-1960*, Łódź 2003.
- A. Paczkowski, *System nomenklatury kadr w Polsce 1950-1970*, „Czasy Nowożytne”, 2000, t. 8.
- P. Pleskot, *Telewizja w życiu Polaków lat sześćdziesiątych*, „Dzieje Najnowsze”, 2002, nr 4.
- P. Sowiński, *Wakacje w Polsce Ludowej. Polityka władz i ruch turystyczny (1945-1989)*, Warszawa 2005.
- J. Trznadel, *Hańba domowa*, Warszawa 1997.
- M. Zaremba, *Bigosowy socjalizm dekady Gierka*, „Więź”, 2003, nr 5.

Forma zaliczenia: zaliczenie (na podstawie obecności, aktywności i przedłożonej pracy)

dr Igor Hałagida
Instytut Historii UG
igha@wp.pl

Przedmiot: Historia Polski 1918-1945, studia zaoczne III r.

Forma zajęć: ćwiczenia

Podręcznik (do wyboru z rekomendacją Cz. Brzozy i A. L. Sowy):

- Cz. Brzoza, A. L. Sowa, *Historia Polski 1918-1945*, Kraków 2006.
- W. Roszkowski, *Historia Polski 1914-2004*, Warszawa 2004 (lub wcześniejsze wydania).

Tematyka poszczególnych zajęć, główne zagadnienia, wskazówki bibliograficzne (wybór):

11. Granice i ustrój polityczny II Rzeczypospolitej (2 spotkania)

Zagadnienia:

- Kształtowanie się granic Polski odrodzonej
- Konstytucja z 17 marca 1921 r.
- Konstytucja z 23 kwietnia 1935 r.
- Zasady ustrojowe; kompetencje władzy ustawodawczej i wykonawczej; prawa i obowiązki obywatelskie; praktyka ustrojowa

Literatura:

- A. Ajnenkiel, *Konstytucje Polski w rozwoju dziejowym 1791-1997*, Warszawa 2001.
- J. Bardach, B. Leśnodorski, M. Pietrzak, *Historia ustroju i państwa polskiego*, Warszawa 1996.
- P. Eberhardt, *Polska i jej granice*, Lublin 2004.
- A. Friszke, *O kształt niepodległej*, Warszawa 1989.
- *Historia dyplomacji polskiej*, red. P. Łossowski, t. 4: 1918 – 1939, Warszawa 1995.
- *Historia Polski w liczbach: ludność, terytorium*, oprac. A. Wyczański i inni, Warszawa 1993.
- W. T. Kulesza, *Koncepcje ideowo-polityczne obozu rządzącego w Polsce w latach 1926-1935*, Wrocław 1985.
- M. Wrzosek, *Wojny o granice Polski Odrodzonej 1918-1921*, Warszawa 1992.

12. Życie polityczne w II Rzeczypospolitej 1918-1939 (2 spotkania)

Zagadnienia:

- Ruch socjalistyczny
- Ruch narodowy
- Ruch ludowy

- Chadecja
- Piłsudczycy

Literatura:

- A. Friszke, *O kształt niepodległej*, Warszawa 1989.
- J. Holzer, *Mozaika polityczna II RP*, Warszawa 1974.
- L. Kamiński, *Romantyzm a ideologia. Główne ugrupowania Drugiej Rzeczypospolitej wobec tradycji romantycznej*, Wrocław 1980.
- M. Leczyk, *Oblicze społeczno-polityczne Drugiej Rzeczypospolitej*, Warszawa 1988.
- Majchrowski J., *Silni – zwarci – gotowi. Myśl polityczna Obozu Zjednoczenia Narodowego*, Warszawa 1985.
- M. Śliwa, *Polska myśl socjalistyczna 1918-1948*, Wrocław 1988.
- R. Wapiński, *Historia polskiej myśli politycznej XIX i XX w.*, Gdańsk 1997.
- *W kręgu twórców myśli politycznej*, Wrocław-Warszawa-Gdańsk 1983 (seria: *Polska myśl polityczna XIX i XX w.*, t. 2).

13. Społeczeństwo Polski odrodzonej: struktura narodowościowo-wyznaniowa, grupy społeczne, standard życia, poziom wykształcenia (1 spotkanie)

Zagadnienia:

- Ludność miejska: burżuazja, drobnomieszczaństwo, proletariat wielko- i drobnoprzemysłowy, wolne zawody.
- Ludność wiejska: ziemianie, chłopci i robotnicy rolni
- Struktura własności.
- Dostępność i poziom edukacji
- Konflikty społeczne
- Struktura narodowościowa społeczeństw II RP, oraz grup społecznych i zawodowych.

Literatura:

- H. Chałupczak, T. Browarek, *Mniejszości narodowe w Polsce 1918-1995*,m Lublin 1998.
- I. Ichnatowicz, A. Mączak, B. Zientara, J. Żarnowski, *Społeczeństwo polskie od X do XX wieku*, Warszawa 1988.
- Z. Landau, J. Tomaszewski, *Druga rzeczpospolita. Gospodarka – społeczeństwo – miejsce w świecie*, Warszawa 1977.
- M. Leczyk, *Oblicze społeczno-polityczne Drugiej Rzeczypospolitej*, Warszawa 1988.
- M. Mieszczanowski, *Rolnictwo II Rzeczypospolitej*, Warszawa 1988.
- J. Tomaszewski, *Ojczyzna nie tylko Polaków*, Warszawa 1985.
- J. Żarnowski, *Społeczeństwo II Rzeczypospolitej*, Warszawa 1973.
- J. Żarnowski, *Polska 1918-1939. Praca, technika, społeczeństwo*, Warszawa 1999 (lub pierwsze wydanie z 1992 r.)

14. Polityka zagraniczna II Rzeczypospolitej (2 spotkania)

Zagadnienia:

- Relacje II RP z Niemcami i ZSRR (1918-1926; 1926-1932; 1932-1939)
- Relacje II RP z pozostałymi państwami w Europie i na świecie (ze szczególnym uwzględnieniem Czechosłowacji, Francji, Litwy, Wielkiej Brytanii i USA).

Literatura:

- *Dokumenty z dziejów polskiej polityki zagranicznej*, red. T. Jędruszczak i M. Nowak-Kiełbikowa, t. 1-2, Warszawa 1989-1996.
- J. Faryś, *Koncepcje polskiej polityki zagranicznej 1918-1939*, Warszawa 1981.
- M. Kamiński, M. Zacharias, *Polityka zagraniczna Rzeczypospolitej Polskiej 1918-1939*, Warszawa 1998.
- J. Krasuski, *Tragiczna niepodległość. Polityka zagraniczna Polski w latach 1919-1945*, Poznań 2000.
- P. Łosowski, *Polska w Europie i świecie 1918-1939*, Warszawa 1990.

15. Gospodarka Polski międzywojennej, etatyzm w II RP (1 spotkanie)

Zagadnienia:

- Etatyzm – definicja i zakres.
- Początki działań etatystycznych w Europie i Polsce.
- Własność państwowa.
- Przyczyny wzrostu sektora państwowego w gospodarce międzywojennej Polski.
- Priorytety polityki etatystycznej

Literatura:

- S. Duda, *Liberalizm a etatyzm: dyskusja o gospodarczej roli państwa w drugiej Rzeczypospolitej*, „Rzeszowski Zeszyty Naukowe: Prawo-Ekonomia”, 1997, t. 22.
- K. Dziewulski, *Spór o etatyzm. Dyskusje wokół sektora państwowego w Polsce międzywojennej 1919-1939*, Warszawa 1981.
- Z. Landau, J. Tomaszewski, *Zarys historii gospodarczej Polski 1918-1939* Warszawa 1999 (lub wcześniejsze wydania).
- Z. Landau, J. Tomaszewski, *Druga Rzeczypospolita. Gospodarka, społeczeństwo, miejsce w świecie*, Warszawa 1977.
- Z. Landau, W. Roszkowski, *Polityka gospodarcza II RP i PRL*, Warszawa 1995.
- *Problemy gospodarcze Drugiej Rzeczypospolitej*, red. K. Kozłowski/
- W. Roszkowski, *Etatyzm przemysłowy w Polsce w latach kryzysu*, „Przegląd Historyczny” 1972, z. 1.

16. Wrzesień 1939 r. (1 spotkanie)

Zagadnienia:

- Międzynarodowa sytuacja polityczna
- Porównanie potencjałów wojskowych
- Przebieg kampanii wrześniowej (bardzo ogólnie!, z uwzględnieniem nowych kontrowersyjnych tez, np. sprawa Westerplatte)

Literatura:

- A. Głowacki, *Sowieci wobec Polaków na ziemiach wschodnich II Rzeczypospolitej 1939- 1941*, Łódź 1997.
- Cz. Grzelak, *Kresy w czerwieni. Agresja Związku Sowieckiego na Polskę w 1939 roku*, Warszawa 1998.
- J. Łojek, *Agresja 17 września 1939 r.* (różne wydania, pierwsze oficjalne Warszawa 1990)
- *Polski wrzesień 1939 r. – wojna na dwa fronty*, red. H. Stańczyk, Piotrków Trybunalski 2000.
- *Wrzesień 1939 w relacjach i wspomnieniach*, oprac. M. Cieplewicz, E. Kozłowski, Warszawa 1989.
- Rozmowa z prof. Pawłem Wieczorkiewiczem (materiał udostępniony studentom)

17. Polityka okupantów na ziemiach polskich 1939-1945 (2 spotkania)

Zagadnienia:

- Główne cele polityki hitlerowców na terenach podbitych i ich realizacja.
- Działalność władz sowieckich na terenach zajętych po 17 IX 1939 r.
- Kwestia żydowska – polityka III Rzeszy i postawy ludności wobec Zagłady.
- Stosunki narodowościowe w okupowanej Polsce (przede wszystkim polsko-ukraińskie, ale też polsko-litewskie czy polsko-białoruskie).

Literatura:

- M. Arczyński, W. Balcerak, *Kryptonim „Żegota”*. *Z dziejów pomocy Żydom w Polsce 1939-1945*, Warszawa 1983.
- Cz. Brzoza, *Polska w czasach niepodległości i drugiej wojny światowej (1918-1945)*, Kraków 2001.
- A. Głowacki, *Sowieci wobec Polaków na ziemiach wschodnich II Rzeczypospolitej 1939- 1941*, Łódź 1997.
- G. Hryciuk, *Polacy we Lwowie 1939- 1944. Życie codzienne*, Warszawa 2000.
- Cz. Łuczak, *Polska i Polacy w czasie drugiej wojny światowej*, Poznań 1993 (*Polska – dzieje narodu, państwa i kultury*, t. 5).
- Cz. Madajczyk, *Polityka III Rzeszy w okupowanej Polsce*, t.1-2, Warszawa 1970.
- Z. Mańkowski, *Między Wisłą a Bugiem 1939-1944*, Lublin 1978.
- *Najnowsze dzieje Żydów polskich*, red. J. Tomaszewski, Warszawa 1993.

- A. Paczkowski, *Polska ofiarą dwóch totalitaryzmów 1939-1945*, „Zeszyty Historyczne”, 2002, z. 140.
- *Polacy i Żydzi pod okupacją niemiecką 1939–1945. Studia i materiały*, red. A. Żbikowski, Warszawa 2006.
- T. Szarota, *Okupowanej Warszawy dzień powszedni*, Warszawa 1978.
- *Tygiel narodów*, red. K. Jasiewicz, Warszawa-Londyn 2002 (szczególnie teksty G. Motyki i M. Wierzbickiego).

18. Polskie Państwo Podziemne (1 spotkanie)

Zagadnienia:

- Struktury cywilne Polskiego Państwa Podziemnego – liczebność i działalność
- Struktury wojskowe Polskiego Państwa podziemnego – liczebność i działalność.
- Relacje z rządem na obczyźnie.
- Polskie Państwo Podziemne na tle okupowanej Europy

Literatura:

- *Armia Krajowa. Szkice z dziejów Sił Zbrojnych Polskiego Państwa Podziemnego*, red. K. Komorowski, Warszawa 1999.
- W. Grabowski, *Polska tajna administracja cywilna 1940-1945*, Warszawa 2003.
- T. Strzembosz, *Rzeczpospolita podziemna*, Warszawa 2000.
- S. Salmonowicz, M. Ney-Krwawicz, G. Górski, *Polskie Państwo Podziemne*, Warszawa 1999 (przede wszystkim tekst G. Górskiego).

19. Kwestia polska na arenie międzynarodowej (1 spotkanie).

Zagadnienia:

- Zagadnienia polityczne
- Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie i w ZSRR
- Kwestia polska w polityce mocarstw

Literatura:

- W. Bonusiak, *Polska podczas II wojny światowej*, Rzeszów 2003.
- P. Dubiel, *Polacy w II wojnie światowej: kim byli, co robili*, Warszawa 2003.
- P. Wieczorkiewicz, *Historia polityczna Polski 1935-1945*, Warszawa 2005.
- S. Zabięło, *O rząd i granice: walka dyplomatyczna o sprawę polską w II wojnie światowej*, Warszawa 1986.

20. Polski ruch komunistyczny (1 spotkanie)

Zagadnienia:

- Działalność komunistów polskich przed 1939 r. (zarys)
- Komuniści polscy w okresie 1939-1941
- Początki PPR i jej program
- Grupa inicjatywna, konflikty wewnętrzne
- PPR a polska konspiracja niepodległościowa
- Działalność partyzancka oddziałów komunistycznych – fakty, mity, kontrowersje

Literatura:

- P. Gontarczyk, *Polska Partia Robotnicza 1941-1944. Droga do władzy*, Warszawa 2003.
- G. Górski, *Polskie Państwo Podziemne a komunistyczny ruch oporu: uwagi na marginesie pewnej decyzji*, „Rocznik Nauk Prawnych”, 2000, z. 1
- *Polskie Państwo Podziemne wobec komunistów polskich (1939-1945). Wybór z prasy konspiracyjnej*, opr. K. Sacewicz, Olsztyn 2005.

Forma zaliczenia: zaliczenie (na podstawie obecności, aktywności i wyników regularnych „wejściówek”)